

Asettamispäätös; Turvapaikkamenettelyjen tehostamishanke

Sisäministeriö on tänään asettanut turvapaikkamenettelyjen tehostamiseksi laaja-alaisen hankkeen, joka kokoaa yhteen kaikki keskeiset hallinnonalat ja toimijat ('tehostamishanke').

Toimikausi

Hanke asetetaan ajalle 1.3.2026 – 28.2.2027

Tausta

Hankkeen taustalla ovat seuraavat pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman kirjaukset:

- Turvapaikkahakemusten käsittelyä tehostetaan, mikä säästää resursseja vastaanototoiminnassa sekä muutoksenhaussa.
- Suomen turvapaikanhakujärjestelmää tehostetaan ja sen laatua kehitetään. Kielteisen päätöksen saaneet palaavat tai heidät palautetaan lähtömaihin mahdollisimman nopeasti. Palautuskieltoa noudatetaan.
- Toteutetaan vapaaehtoisen paluun ja maasta poistumisen paketti. Yhtenä sen toimenä mainitaan poliisin, Maahanmuuttoviraston ja muiden viranomaisten yhteistyön tehostaminen palautusten täytäntöönpanemiseksi, ja poistetaan tiedonvaihdon esteitä.

Hallitus toteuttaa valtionhallinnon tuottavuusohjelman, jolla tavoitellaan yhteensä n. 390 milj. euron säästöä vuodesta 2027 alkaen. Säästöjä pyritään saamaan aikaan muun muassa purkamalla ja keventämällä tehtäviä ja velvoitteita, digitalisaation ja tekoälyn hyödyntämisestä sekä kehittämällä olemassa olevia prosesseja.

Sisäministeriön hallinnonalan tuottavuusohjelman mukaan vaalikauden määrärahakehyyksessä pysyminen edellyttää, että tuottavuustoimilla vastataan myös uusien tehtävien kautta syntyviin uusiin resurssitarpeisiin. Lähtökohtana on, että uusiin tehtäviin ei ole mahdollista

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

saada lisämäärärahaa. Valtiontalouden näkökulmasta on tärkeää kehittää olemassa olevia prosesseja ja löytää uusia tapoja toimia, jotta tuottavuustavoitteisiin päästään ja toiminta kyetään sopeuttamaan annettuihin määrärahakehyksiin.

Myös paktin myötä sovellettavaksi tulevassa uudessa lainsäädännössä pyritään mahdollisimman tehokkaihin prosesseihin. Tätä tavoitetta heijastavat esimerkiksi menettely- ja hallinta-asetuksissa käytetyt määräaikoja koskevat ilmaiset toimien tekemisestä mahdollisimman pian ja viimeistään säädetyssä määräajassa.

Tavoitteet, tehtävät ja tuotokset

Kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittely edellyttää usean viranomaisen välistä yhteistyötä: poliisi tai rajavartiolaitos rekisteröi hakemuksen, 12.6.2026 lukien hakemus jätetään Maahanmuuttovirastolle ja virasto myös päättää kansainvälisen suojelun myöntämisestä ja tekee maasta poistamista koskevan päätöksen, ja poliisi vastaa maasta poistamisen täytäntöönpanosta. Tämän lisäksi hakijalla on oikeus maksuttomaan oikeudelliseen neuvontaan ja oikeusapuun lain mukaisesti ja myös oikeus hakea päätökseen muutosta. Jos hakija saa myönteisen päätöksen, hän siirtyy vastaanottokeskuksesta kunnan asukkaaksi. Paktin myötä voimaan tulevan uuden lainsäädäntökehyksen myötä moni hakija ohjataan turvapaikkamenettelyyn rajan tai poliisin suorittaman seulonnan kautta. Tästä syystä prosessia on mahdollista tehostaa vain yhteisin toimin.

Hankkeen tavoitteena on käydä läpi kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittely hakemuksen rekisteröinnistä siihen vaiheeseen, kun hakijalle on myönnetty oleskelulupa ja hän siirtyy kuntaan tai hänet poistetaan maasta kielteisen kansainvälisen suojelua koskevan päätöksen ja siihen liitetyn maastapoistamispäätöksen tai siirtopäätöksen perusteella. Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa keskityttäisiin nopeutettuihin menettelyihin, menettelyihin, joiden nojalla hakemus voidaan jättää tutkimatta, ja hallinta-asetuksen mukaiseen menettelyyn. Menettelyjä tarkasteltaisiin 12.6.2026 sovellettavaksi tulevan lainsäädännön näkökulmasta. Hanke tukee siten samalla paktin tehokasta kansallista täytäntöönpanoa.

Hankkeen tehtävänä on selvittää, millä käytännön toimilla todennäköisesti perusteettomien kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten kokonaiskäsittelyaika olisi mahdollista lyhentää edelleen. Tämä toteutettaisiin varmistamalla toimiva viranomaisten välinen yhteistyö ja tiedonkulku ja jokaisen prosessin vaiheen tarkoituksenmukainen läpivienti. Tavoitteena on edistää yhteistä omistajuutta prosessista: huomiota kiinnitettäisiin paitsi kunkin viranomaisen omaan prosessiin myös prosessien välisiin rajapintoihin mm. hakemuksen käsittelyn siirtyessä viranomaistaholta toiselle tai muutoksenhaussa tuomioistuimelle.

Näillä toimilla tavoitellaan sitä, että hakemusten kokonaiskäsittelyaika olisi hakijan oikeusturva huomioiden mahdollisimman lyhyt. Hankkeella arvioidaan saavutettavan myös kustannussäästöjä. Tehokas turvapaikkamenettely auttaa sekä lyhentämään käsittelyaikoja että prosessin toimijoita kohdentamaan resurssit tarkoituksenmukaisesti.

Hankkeen tulokset edistävät myös kansainvälistä suojelua hakevien vastaanoton järjestämistä sekä vastaanottoverkoston ja -kapasiteetin suunnittelua. Hanke toteuttaa osaltaan myös paktin täytäntöönpanon ja lainsäädännön toimivuuden seuranta. Samalla se antaa mahdollisuuden tunnistaa muita kehityskohteita ja tarpeita lainsäädännön uudistamiselle.

Organisointi

Hankkeeseen kutsutaan edustajat sisäministeriön poliisiosastolta, oikeusministeriöstä, Rajavartiolaitoksen esikunnasta, Poliisihallituksesta, Suojelupoliisista, Maahanmuuttovirastosta, Tuomioistuinvirastosta, Oikeuspalveluvirastosta ja Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimistosta. Hankkeessa kuullaan tarpeen mukaan myös muita toimijoita.

Hankkeen vetäjänä toimii maahanmuuttojohtaja Sanna Sutter sisäministeriön maahanmuutto-osastolta ja valmistelijoina johtava asiantuntija Kukka Krüger ja erityisasiantuntija Eeva-Maija Leivo samalta osastolta.

Kustannukset ja yleiset määräykset

Työ tehdään virkatyönä. Sisäministeriössä kustannukset (työaika) kohdennetaan toiminnolle 2000150200 Maahanmuutto ja kv-suojelu.

Tarvittaessa hankkeessa voidaan käyttää maahanmuuton kehittämisrahaa.

Kansliapäällikkö

Matti Sarasmaa

Osastopäällikkö

Minna Hulkkonen

Tiedoksi

- Sisäministeri Rantanen
- Valtiosihteeri Tamminen
- Sisäministeriön osastot ja erillisyyksiköt
- Oikeusministeriö
- Poliisihallitus
- Suojelupoliisi
- Maahanmuuttovirasto
- Tuomioistuinvirasto
- Oikeuspalveluvirasto
- Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto

VN/6830/2026-SM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: